

© Український журнал клінічної та лабораторної медицини, 2013
УДК 371.315 + 378.147 + 616 – 089

Досвід викладання дисципліни «Оперативна хірургія і топографічна анатомія» в умовах кредитно-модульної системи в Івано-Франківському національному медичному університеті

Ю.Л.Попович, В.О.Кавин, В.М.Федорак,
Н.Є.Ковальчук, В.Ф.Книгиницький, В.А.Месоєдова

Івано-Франківський національний медичний університет, кафедра анатомії людини,
оперативної хірургії і топографічної анатомії
Івано-Франківськ, Україна

ВСТУП

Інтеграція української вищої освіти в єдиний європейський освітній та науковий простір, що ґрунтується на основних засадах Болонської декларації, залишається пріоритетним напрямом розвитку, зокрема вищої медичної освіти та формування конкурентоспроможних медичних працівників. Як показують результати впровадження кредитно-модульної системи організації навчання, зростають вимоги до студента та опрацювання ним великого обсягу теоретичного матеріалу й практичних навичок в обмежений термін, а з іншого, відмічається покращення якості навчання шляхом використання нових форм та методів роботи студентів під керівництвом викладача (М.М.Рожко, Г.М.Ерстенюк та ін., 2013). У цьому допомагають сучасні комп'ютерні технології, що доповнюють педагогічний процес, удосконалюючи підхід до викладання і вивчення навчальних матеріалів, а також створюють доступ до міжнародних та національних освітніх ресурсів колективного використання (С.Г.Гривенко, 2011). На сьогодні вже неможливо уявити діяльність університету чи дослідницького інституту без сучасних інноваційних технологій (Б.Г.Макар, О.П.Антонюк та ін., 2012).

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Запровадження в навчальний процес сучасних інформаційних комп'ютерних технологій при вивченні дисципліни «Оперативна хірургія і топографічна анатомія» дозволило роз-

ширити межі пізнання студентами тематики практичних занять, топографії органів та систем людського тіла, краще засвоювати практичні навички. Зокрема, віртуальні програми, що нами широко використовуються на практичних заняттях та лекціях, відображають шари людського тіла, дають змогу досліджувати його на різних рівнях, вивчати окремі анатомічні утворення (м'язи, судини, нерви, органи) відносно скелета та одне відносно одного, а також виконувати уявні розрізи, проведені в різних проекціях на різних рівнях. У них передбачена можливість співставлення уявних перерізів, проведених через тіло людини в тому чи іншому місці, з комп'ютерними томограмами.

Зважаючи на те, що наша дисципліна містить клінічний матеріал, велику увагу приділяємо практичним навичкам, роботі на анатомічному матеріалі, а також на експериментальній базі з тваринами. На практичних заняттях нами використовуються консервовані вологі препарати, які допомагають у навчальному процесі студентів. Проте бажає бути кращим забезпечення кафедри натуральним трупним матеріалом, у зв'язку з відсутністю відповідної законодавчої бази, що створює певні труднощі при проведенні навчального процесу (Б.Г.Макар, О.П.Антонюк та ін., 2012). Разом з вивченням топографічної анатомії органів та їх систем, окремих ділянок тіла людини на трупному матеріалі студент зможе поглибити свої знання та підготуватися до практичного заняття, переглядаючи спеціальні відеопрограми, на яких досвідчений викладач почергово демонс-

трує та пояснює процес препарування поверхневих структур і глибоко розміщених органів. Для кращого опанування базовою хірургічною технікою, володінням інструментами, підготовкою операційного поля студенти можуть використати спеціальні програми, що демонструють прийоми роз'єднання та з'єднання різних тканин, методи зупинки кровотечі, накладання різних швів та способи зав'язування. Представляє інтерес для студентів також програма-гра «Хірург-імітатор». Таке використання інноваційних технологій при вивченні дисципліни «Оперативна хірургія і топографічна анатомія» дозволяє активізувати пізнавальну діяльність студентів, поліпшити якість отриманих знань, оволодіти практичними навичками для майбутньої лікарської діяльності.

Ознайомлення студентів із сучасними операціями дозволяє база відеофільмів кафедри, яка включає в себе як найбільш прості, так і найбільш складні операції. Студенти можуть познайомитися з найсучаснішими операціями, які виконує робот-хірург, та з операціями, що проводяться без виконання розрізу і застосування інструментів (використання гама- і кіберножів).

Мультимедіа та комп'ютерні мережі є важливим компонентом інформаційних технологій не тільки для студента, а й для педаго-

га (Б.Г.Макар, О.П.Антоноук та ін., 2012). Так, підключення комп'ютерного класу кафедри до мережі Інтернет дає змогу студентам під час заняття скористатися відповідними сторінками сайту meduniver.com, присвяченими топографічній анатомії. Наявність же значної кількості електронних підручників з анатомії, топографічної анатомії й оперативної хірургії, різних галузей хірургії на різних мовах допоможе студентам в оволодінні дисципліни на занятті, під час консультацій та в позааудиторний час.

Значну допомогу і скорочення затрат часу на контроль вихідного рівня знань надають програми для тестування студентів. Розроблена на кафедрі оригінальна програма дає можливість проводити тестування з використанням різної кількості тестів на заняттях і під час модульного контролю знань. Отриманий студентом результат зберігається в базі даних головного комп'ютера.

ВИСНОВОК

Таким чином, використання сучасних комп'ютерних технологій поряд з традиційними методами навчання значно поліпшує ефективність проведення практичних занять, зацікавлює студентів та створює умови для кращого засвоєння студентами матеріалу з оперативної хірургії та топографічної анатомії.

Надійшла до редакції 21.06.2013 р.